

i stället för 5,48 hos oss; denna täthet är lika med jern-superoxidens. Tyngden är vid ytan af Mars endast 44 hundradelar af tyngden på jordytan. Denna planet fullbordar sitt årliga omlopp på ett år, tio månader och elfva dagar; hans dagliga rotation försiggår på 24 timmar 39 minuter 21 sekunder.

Mars har ingen måne: något som i hög grad förtretar vissa anhängare af slutändamålen, hvilka föreställa sig att den oändliga allmakten, som skapat världarna, måste hafva samma idéer och samma begrepp som vi, små obetydliga människodjur (»humanimaux»), såsom den saknade Jobard uttryckte sig*). Under det att jordklotet åtföljes af en trogen tjenare, Jupiter har fyra och Saturnus åtta, har den stackars Mars blifvit lemnad utan ledsagare, och detta hemlighetsfulla slutändamål, hvilket vi människor känna oss så lyckliga och stolta öfver att kunna utforska, har förblifvit alldeles lika förborgadt efter astronomiens upptäckter, som vid den tidpunkt, då Alfonso X uttalade sina beryktade ord**). Men låtom oss icke här fördjupa oss i en så invecklad fråga; i den ligger, utan att flertalet människor märker det, en hög och outransakelig teologisk fråga; man skall hålla oss räkning för att vi ej på nytt afhandla henne i detta icke didaktiska arbete.

Invånarne på Mars ha ej alltid betraktats med så blida ögon af vissa människor på jorden. Om man får tro Fontenelle, förtjena de ej att man egnar dem

*) Jobard från Brüssel, född 1792, död 1861.

***) Man erinrar sig Castiliens konung, Alfonso X, en astronom af mycken förtjenst, som, då han sammankallat sitt samfund af lärda, för att diskutera några frågor rörande Ptolemei system, lät hänföra sig till följande oklöka yttrande, hvilket, illa uttydt, var ett af orsakerna till hans förlust af kronan. Vid betraktandet af hela den invecklade attiralj af sferer, hvaraf det gamla systemet bestod, utropade han, att, »om Gud hade tagit honom till råds, när han skapade världen, så skulle han kunnat lemna goda råd huru världen skulle kunna konstrueras på ett enklare och begripligare sätt.»